

Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Алишерзода Фарзона тахти унвони «Таҳлили қиёсии маъноиву сохтори соматизмҳои ашъори Фарзона ва «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Phd), доктор аз рӯи ихтисоси 6D020500 – Филология (10.02.20 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ)

Таҳқиқоти диссертатсионии Алишерзода Фарзона ба яке аз масъалаҳои мубрами забоншиносии тоҷик бахшида шудааст ва интиҳоби мавзӯи актуалию саривақтӣ мебошад, зеро дар забоншиносии тоҷик бори нахуст соматизмҳои ашъори Шоири халқии Тоҷикистон Фарзона бо соматизмҳои «Маснавии маънавӣ»-и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ ба таври муқоиса мавриди таҳлил қарор гирифтааст.

Диссертатсияи мазкур аз номгӯи ихтисораҳо, муқаддима, се боб, хулоса ва феҳристи адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Дар муқаддимаи автореферат роҷеъ ба мубрамӣ ва зарурати баргузории таҳқиқот, дараҷаи азхудшудаи масъалаи илмӣ, ҳадаф ва усулҳои таҳқиқот, эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсионӣ, навгонии илмии таҳқиқот, аҳамияти назариявӣ амалӣ, нуктаҳои асосии ҳимояшавандаи диссертатсия, саҳми шахсии довталаб, таъйиди диссертатсия ва иттилоот оид ба истифодаи натиҷаҳои он, сохтору ҳаҷми рисола маълумот дода шудааст.

Унвонҷӯ чор фасли боби аввалро ба «Таҳлили маъноии соматизмҳо дар назми Фарзона ва «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ» бахшидааст. Ҳар фасли боби мазкур таҳқиқи хусусиятҳои гуногуни соматизмҳо (сермаъноӣ, омонимҳо, синонимҳо ва антонимҳо)-ро дар бар гирифта, диссертант дар асоси таҳлили қиёсии маводи сечилдаи ашъори Фарзона - «Қатрае аз Мӯлиён», чилди дуҷуми «Ҳама гул, ҳама тарона» бо «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ масъалаҳоро ба таври мушаххас баррасӣ намудааст.

Боби дуоми рисола «Нақши калимасозии соматизмҳо дар ашъори Фарзона ва «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ» унвон дошта, ду фаслро фаро гирифтааст. Фасли якум «Роҳи морфологии калимасозӣ» ва фасли дуум «Роҳи синтаксисӣ-морфологии калимасозӣ» ном дорад. Муаллифи диссертатсия дар боби мавриди назар асосан ба масъалаи ташаккули калимаҳои сохтаву мураккаб ва омехтасохт бо чӯзӣи вожаҳои соматикӣ диққати хешро равона сохта, ибрази андеша намудааст.

Боби сеюми диссертатсия «Мавқеи соматизмҳо дар ташаккули ибораҳои синтаксисӣ ва фразеологии назми Фарзона ва «Маснавии маънавӣ» номгузорӣ шудааст. Ин боби диссертатсия ба масъалаи корбурди ибораҳои соматикӣ исмӣ, сифатӣ, ҷонишинӣ, феълӣ ва инчунин истифодаи ибораҳои устувори соматикӣ бо навъҳои (рехтаҳои фразеологӣ, омехтаҳои фразеологӣ ва вобастаҳои фразеологӣ) дар назми Фарзона ва «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ оид аст.

Муаллиф дар хулосаи умумии диссертатсия андешаҳои худро доир ба дараҷаи ҳалли мавзӯ дар 12 банд ҷамъбаст намудааст, ки мазмуни асосии диссертатсияро дар бар гирифтааст.

Хулосаҳои мухтасари кори диссертатсионӣ, ки бо 3 забон: тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ дар анҷоми матни автореферат оварда шудаанд, мувофиқ ба муқаррароти ҷорӣи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, моҳияти илмии диссертатсияро ба таври фишурда инъикос менамоянд.

Бо вучуди муваффақияту дастовардҳо дар автореферати диссертатсия баъзе нуқсонҳо ҷой доранд, ки таъкиди онҳо ба манфиати кор хоҳад буд:

1. Хуб мешуд, ки дар матни диссертатсия иқтибосот аз қисмати муқаддимаи "Фарҳанги луғот ва таъбироти «Маснавий»-и Ҷалолуддини Румӣ»-и Сайид Содиқи Гавҳарин низ оварда шавад. Зеро дар муқаддимаи луғатномаи зикршуда доир ба хусусиятҳои мухталифи луғавию грамматикӣ «Маснавии маънавӣ» хуб изҳори назар карда шудааст.

2. Баъзе саҳифаҳои матни русии автореферат таҳрирталаб мебошанд (с. 26, 28).

Дар умум эродҳои номбаршуда ҷузъӣ буда, мазмуни асосии авторефератро намекоҳонанд. Дастовардҳои илмӣ дар диссертатсияи мазкур арзишманду назаррасанд ва диссертант ба ҳадафҳои муайяннамудаи ҳеш муваффақ шудааст.

Ба ҳамин тариқ, диссертатсияи Алишерзода Фарзона дар мавзӯи «Таҳлили қиёсии маъноиву сохтори соматизмҳои ашъори Фарзона ва «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ» таҳқиқоти баанҷомрасида ба шумор омада, ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст ва муаллифи он шоистаи соҳиб шудан ба дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (Phd), доктор аз рӯи ихтисоси 6D020500 – Филология (10.02.20 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) мебошад.

Номзади илмҳои филологӣ, дотсенти
кафедраи забони адабии муосири
тоҷикии Донишгоҳи миллии
Тоҷикистон

Абдулазизов Ваҳҳобҷон

Сана: 04.01.2021

734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17,
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Имзои дотсент Абдулазизов Ваҳҳобҷонро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Тавқиев Э. Ш.